

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

אין מנהגינו לעשות את החופה תחת כיפת השמים ואף לא בבית הכנסת ערוך מתוך שע"ה אבה"ע ח"ז סי' ר"ז הכ"ח והעיני יצחק שם

הורגלו כיום שקודם הקידושין הולך החתן לכסות את פני הכלה בהנומא, ועמו הולכים הרב והשושבינים והעדים וזולתם. אבל מקור הדבר אינו אלא ממנהגי האשכנזים. וכן מה שמשליכים אחר-כך זרעונים על החתן והכלה, או (כפי מה שנתחדש מקרוב) פיסות-נייר הצבועות בגווני שונים. ואצלנו לא היו נהגים דברים אלו כלל ועיקר, אלא שושבנותה מכסה אותה ונאחזו משתדלים למנוע שלא ינהגו זאת, לפי שאינו דרך צניעות ליכנס לבין הנשים כמובן. וכזאת מצינו לגבי מילה כמ"ש היעב"ץ בתחילת ספרו מגדל עוז נחל ט' כי מיחה מהרי"ל שלא יכנס איש בין הנשים אצל היולדת לקחת משם הילד וכו', ועיין זאת באריכות בספרו של מהרי"ל דף המשך בעמוד השלישי

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלדים את חרפתי (בראשית ל. כג)
כתב מהר"ד עדני זצ"ל ב'מדרש הגדול' וז"ל: מאי אסף אלדים את חרפתי, אמר ר' לוי עד שלא תלד האשה הסרחון נתלה בה וכשתלד הסרחון נתלה בבנה. כיצד עד שלא ילדה האשה בעלה עומד עליה אם חבלנית היא אם לאו, אם גרגרנית היא אם לאו. וכיון שילדה היא תולה הסרחון בבנה ועושקת אותו בכל. מי שיבר כלי זה, בנך. מי אכל ככר זה, בנך. הוי אסף אלדים את חרפתי. עכ"ל.

ושם במדרש מובא עוד טעמים מה היה חרפת רחל ואכמ"ל, ומ"מ כל טעמים אלו רק נרמזו בשם יוסף וכמו שמובא ב'מנחת יהודה' למהר"י גיזפאן זצ"ל בשם רבי משה אלשיך וז"ל: ותקרא את שמו יוסף לאמר וגו', מטעם שאסף אלדים חרפתה ראוי יאמר ותקרא את שמו אסף. אלא ותקרא את שמו יוסף, היא תפלה לאלדים יוסף ה' לי בן אחר, ולא מאשה אחרת יהיה שבת י"ב. עכ"ל.

למדנו שהגם שמודה האדם לקב"ה על חסדיו ורוצה לפרסם זאת בשם בנו הנולד לו, עכ"פ יש לו לזהר שלא לספר דבר שאינו כ"כ יפה לעיני כל ויודוע שיש איסור לאדם לומר לשון הרע על עצמו ולכן רק רמזה זה בשם יוסף.

ויש להתבונן בעיקר דברי המדרש, מה צורך ראו חכמים לפרסם גנות הנשים שמטילות דופי בילדיהן בשביל להציל עצמן מן הבושה?

ואפשר שכמה מיני תועלת יש בזה. האחד, שאל יכעס אדם על אשתו אם היא משנה מן האמת מפני הבושה, כי זה דבר שבטבעה. השני, לפעמים משנים מפני השלום וגדול השלום וכו'. השלישי, שתכיר כל אשה בטבעה, ומי לך גדולה כרחל אמנו שמעיד עליה הכתוב זה. וכשתכיר האשה בטבעה זה, שמעדיפה להאשים ילדיה העיקר שלה יהא מנוחה, תשום דרכיה בפלס. ר"ל, יש פעמים שאמא כועסת על ילדיה שיהיו בשקט, לא מפני שחפיצה באמת בחינוכם, אלא מפני שאין לה כח לשמוע רעש. וכן מסדרת ומלבישה ילדיה בטוב טעם, לא מפני שחפיצה לחנכם להיות מסודרים ונאים כבני תורה, אלא מפני שהיא נהנית שמחמיאים לה השכנות והרואות על זה. ופעמים שהילדים סובלים מזה, כי אוסרת עליהם לשחק במשחקים שעלולים לכלכלם. וכן לא נותנת להם לאכול בחופשיות אלא מאכילה אותם עד גיל גדול או גוערת בהם רבות על דרך אכילתם על אף היותם עדיין קטנים ווחלק מהתפתחות הילד תלויה בזה מאוד ואכמ"ל. וכן מונעת מהם לשחק בבית, כי אין רצונה שהבית "יתבלגן" ואין לה כח לסדר אחרים או לנהל אותם לסדר אחרים. ויש פעמים ששולחת אותם לשחק בגינה או ברחוב ללא השגחה וזחנית ולפעמים אף לא גשמית, רק בכדי שלא יהיה שקט ומנוחה וכו' וכו'. וכל זאת כתבנו לא ח"ו בכדי לדבר בגנות הנשים, דכל אדם ואדם יש לו את מעלותיו וחסרונותיו, אלא שמחובתו להתבונן בהם וליישר דרכיו. ובפרט בדברים שהם בינו לבין חבריו שהתביעה גדולה ביותר כידוע בספרים הקדושים. ואשרי המחכים וש"ם לדרך פעמיו, וה' ב"ה יזכהו ליישר דרכיו, אכ"ר.

יורד משפע בריכה העליונה, האישי היקר במעלה, צנוע ונחבא, הנותן רבות מהונו למען תורתנו הקדושה, ובפרט למנהלי מסורת יהדות תימן המעטירה, והוא חפץ בעילום שמו יצ"ו, יה"ר שיתמלאו כל משאלות לבו לטובה, ויאריך ימים הוא וכל ב"ב, ויראה כל זרעו קדושים וצדיקים יראים ושלמים.

מחידושי רבותינו

וגללו את האבן מעל פי הבאר והסקו את הצאן (בראשית כט. ג.)

אלו המון העם ולא כל אדם זוכה לכך שידע בתכלית הענינים, לזה

פתרונות 'תולדות'
אחודה חידה! יעקב ועשו היו אך אל"ף נחסרה מהם 'תומים' ושניים נשארו. הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו. מי בתמונה: הרב שלמה סמואני. הזוכה בהגרלה: יואל צדוק.

אחיה איהו!
**בעוד שניים מסלסלים
וביתר מקצרים**
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

אמר והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה, שהדבר סתום ממי שאינו ראוי לו וסוד ה' ליראיו, ואומר ואת ישרים סודו, אם הדבר כן בפשט המקרא כל שכן סודו, שאינו מצוי אלא ליחידי סגולה כיעקב שכתוב בו ויגש יעקב ויגל את האבן, ללמד אותנו שיהיה המלמד מובהק כיעקב אבינו שהקדים לימודו שנים רבות, ואם לאו עליו נאמר, כי רבים חללים הפילה. וזה דרך מדרש על הבאר ההיא, אבל סודה תמצאנו בספר הזוהר ושם שמה מים מבורך, ואם תזכה ללמד אחרים יפוצו מעיינותיך חוצה, וכל הזוכה למעלת התורה ולומדה היא מעלת חן ומצילה אותו ואפילו מלאך המות אינו יכול לו. והראיה ממעשה דר' יהושע בן לוי וזה הוא כתוב בכתובות. אמר ר' יהושע בן לוי הוא מוכרך בזבוב בעל ראתן ועוד בתו' אמר אילת אהבים ויעלת חן, אם חן מעלה על לומדיה אגוני מגנא כי הוא שכיב. אמר קב"ה למ"ה זיל עביד ליה רעותיה, אזל אתחזי ליה א"ל אחוי לי דוכתי בג"ע, א"ל לחאי' הב לי סכינך דלמא מבעתא לי באורחא יהבה נהליה, כי מטא להתם דלייה קא מחוי ליה שוור נפל להחוא גיסא נקטיה בגלימיה אשתבע דלא נפיקא מהתם, אמר קב"ה אי איתשיל אשבועתיה נהדר ואי לא לא נהדר, א"ל הב לי סכינאי לא הוה יהיב ליה, נפקת בת קלא ואמרה הבה נהליה דמתבעי לבריאתא מכריז אליהו קמיה פנו מקום לבר ליואה. אזל אשכחיה לר' שמעון בר יוחאי דהוא יתיב על תלת עסר תכתקי פיזא, א"ל את הוא בר ליואה א"ל לא, א"ל נראתה הקשת בימך א"ל הין א"ל א"כ לית את בר ליואה, ולא היא דלא הואי אלא סבר דלא לאחזוק טיבותא לנפשיה ע"כ בכתובות פרק המדיר.

ובספר כלבו נמצא יותר בארוכה שהלך מ"ה אצל ר"ג וסיפר לו כל המעשה שעשה לו רבי יהושע בן לוי, א"ל יפה עשה לך אלא בוא ואשלחך אצלו להודיע לי מדת גן עדן ואורך ורוחב ההיכלות ואם ימצא בה מאומות העולם וענינים אחרים יעונו שם. ומתוך דברי המעשה נראה שהמאמר הנמצא בראש ספר שערי ג"ע אימת עניני הצדיקים בשעת פטירתן מן העולם שחיבר ר' משה רומי ז"ל ופירש ע"ד סוד שהם מכלל מה שהיה שולח ריב"ל אצל ר"ג ע"י מ"ה והיה משיב לו על כל דבר ודבר, שאם לא תאמר כן מי מודיע לנו מה שיש בגן עדן מכל הספורים האלו אם לא ע"י שליח, אבל עדין צריכין אנו למודעי לידע אופן המעשה מעיקרו, שאי אפשר לסבלו על פישוטו, ועתה נדבר כי מה שאפשר לנו כפי כוחנו ותע"ל.

מן הידוע שמין האדם חייו ומיתתו. בהשגחה אלדית והיא נקראת מלאך, וכה"א כי מלאכיו יצוה לך, לפי שהוא נבדל מכל ב"ח בצלם אלדים ובדמותו צריך מלאך לו לשמר נפשו לשכרה או להענישה כד"א כי פרי מעלליהם יאכלו, ועוד לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו. אבל דע שיש יתרון לעוסקים בתורה ומוסרים עצמם עליה אפילו במקום סכנה כריב"ל כמו שנזכרו. רשב"י ובנו במערה שלש עשרה שנה ור' עקיבא שנתפס על ד"ת וזולתם רבים זת"ע. והמעלה ההיא שאין נפשם נמסרת למלאך המות כשאר בני אדם ואולי הוא כמו שז"ל במשה ואהרן ומרים שמתו בנשיקה והעד עליה אהרן הר ההר ואיכות מיתתו וחומדה משה רע"ה ור"ל מלאכי רחמים מקבלים נפשם ומעדנים אותן בשכר רוחני ומפשיטים אותה מזה החומר היסודי העכור הנפסד בטבעו, כל זה לפי קישור מחשבתם בענינים הקודמים הקדושים האלדיים, ומעתה שים אונך לשמוע דברי חכמים וחידותם, כי הוה שכיב אמר ליה למ"ה זיל עביד ליה רעותיה, ר"ל עשה רצונו ואין לך רשות לקבל נשמתו, אזל איתחזי ליה, כי זה כל האדם במלאכת ספקו יצר לו, א"ל אחוי לי דוכתאי, ר"ל רצוני להשיג איכות שכרי בעודני חי כאלו הוא מראה נבואה ונתנו לו עד שהכיר מקומו. א"ל הב לי סכינך, ר"ל אין לך על נפשי שלטנות שאין בידי חטא הגורם שתטול נשמתו, דלייה ואחזייה וקא מחוי ליה. בספר כלבו, העמידו על חומת גן עדן, ר"ל נפשו השיגה מחצבה הראשון. ואמרו חכמי הקבלה היא העשירית, והסוד על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים וירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדו. שוור נפל להאי גיסא, ר"ל אצל מלאכי רחמים ואין רשות למ"ה ליכנס שם שהוא מן הקליפות החיצוניות. נקטיה בגלימיה, ר"ל לא נשאר בידו אלא הגוף ואין לו בו תועלת שכבר נפשו נדבקה בעץ החיים כענין של והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים, ונשבע שלא יצא משם כענין שנאמר ותגזר אמר ריקם לך. אמר קב"ה אי אתשיל אשבועתיה אם יש בידו חטא יצא ובדקו ולא מצאו. הב לי סכינאי, תן לי רשות לעשות כמנהגי עם הבריות ולא רצה עד דנפקא בת קלא א"ל אין אדם זוכה למה שזכית ונתן לו רשות. ואיכות ג"ע אין להוסיף על מה שפירש ר' משה רומי ז"ל תראנו משם. ומה שאמר אשכחיה לרשב"י דיתיב על תלת עסר תכתקי פיזא, ר"ל זכית השגתו ליחוד האמתי ומנין אחר י"ג נהרי אפרסמון והכל ענין אחד למי שידע איכות ג"ע שאין שם גוף וגויה אלא צדיקים יושבין ועטרותיהן בראשיהם ונהנין מזיו השכינה והמשכיל יבין, ודע כי מן הכתוב שאין למ"ה רשות ושלטנות בנפשות הצדיקים שנאמר אך את נפשו שמור. אמר הכותב תמצא לפירוש הזה ראייה מן הזוהר דף קס"ט פרשת וישלח ושמחתי אני על שהסכימה דעתי לדעת גדולים ממני והש"י ימלא משאלותי לטובתי.

(יצידה לדרך' למהר"י צאהרי זצ"ל)

לעילוי נשמת סעדיה בן מנצור ז"ל, רפאל בן סעדיה ז"ל, משה בן סעדיה ז"ל, תנצב"ה	לזש"ק תומר ישראל בן יעקב ואודליה בת מנשה	לרפואת רדה בת עווד תחי' בשכחע"י
---	--	---------------------------------------

מהליכות אבותינו

נַעֲקֵד – מה שכיום אומרים נַעֲקֵד.

לא נהגו שנישואי הילדים יהיו לפי הסדר

אמר מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א בשיעורו השבועי ומוצ"ש"ק כי תשא התש"ע (התורה הברכה למשב"ק הרב שילה יגאלי הי"ד שבזכותו נשמרים ומפורסמים דברי מרן שליט"א): שאלו, למה אצלנו לא נוהגים להקפיד בנישואין הילדים ללכת לפי הסדר. דהיינו, אם יש שני אחים, קטן וגדול, לא מקפידים שיתחתן הקטן לפני הגדול. אצל לבן הארמי כתוב לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה. בד"כ מקובל אצל האשכנזים שמקפידים בזה, לא מחתנים ילד עד שיתחתן זה שגדול ממנו. אני מכיר אחד שחיכה אולי חמש שנים, עד שאח שלו יתחתן. לאח שלו היו עיכובים והוא מחכה לאחיו. אבותינו לא חששו לזה. שאלו מה המקור, כל דבר רוצים לראות מקור. א"כ תשמעו מה אומר רבי בנימין הלוי בחמדת ימים, ומאנה הנחם נפשי על עוון אבות על בנים בעניין נישואיהם, ורבו הדעות מזהמות אשר ימנעו עצמם להשיא אשה וכו', ויש אשר ינחו מצוותם לפי שיש להם אחים או אחיות גדולים מהם, ולא יעשה כן במקומו להשיא האח הקטן לפני הגדול. הוא עושה את המקום שלהם כמו אצל לבן הארמי, ויש אשר רצונם לעשות חפץ ה' לישא אשה לקיים מצות בוראו, אבל חוששין שלא יאמרו עליהם וכו' לא נעים להם לדבר על הנושא הזה. תשמעו מה הוא אומר, אויה להם, אהה עליהם, ונח להם שתתהפך שלייתם על פניהם, אשר בחרו להיות מנודים לשמים, ובושו מבשר ודם רימה ותולעה, ולא נכלמו מכל אשר הם עושים, בנים משחיתים. מצדם אלף ורבבה, מימינם שם הרגיעה לילית אתם, ומצאה לה מנוח כל זמן שפנויים בלא אשה. וכבר אז"ל, דמי"ח ועד כ' ממתנים לאדם בשמים, וכיון שעבר כ' שנה ולא נשא, מכריזין עליו שהוא מנודה. והגוימו ע"ז הרבה בגמ' ואמרו שכל מי שאינו עוסק בפ"ו ממעט את הדמות וכאילו שופך דמים, וגורם לשכינה שתסתלק מישראל. ומעקרי התיקונים לאות הברית הוא להשתדל לישא אשה בבחירתו וכו'. בסוף הוא אומר, והאיש החרד על דבר ה' אל יפן אל הכסף, יש בחורים מחכים עד שיהיה להם שידוך טוב, שיהיה מסודר מבחינה כספית. זו גם בעיה והוא כותב על זה תוכחה למעלה, ולא למנהג הגיהנם שבאנשי עירו, אלו שנוהגים לשאת לפי הסדר, וישתדל לישא אשה קודם שיבא לידי חטא. ואם הוא פגם ולא יכל לתקן את עצמו בעת הראוי, אם יזכה ד' לבן ישתדל להשיאו אשה קודם שיבא לידי חטא. ובפרט בדור הזה צריך האדם להרחיק את בנו ולשמרו מכל דבר שאפשר שיבא לידי הרהור חטא קודם שישיא אשה. וכו' וכו' הוא מאריך עוד בעניין הזה. בכל אופן, זה כתוב מפורש, ולא לחשוש לדבר הזה.

... אני מכיר סיפור של ת"ח אחד, שהיתה לו בת בגיל עשרים ושתים, ולא התחתנה. יום אחד היא מתקשרת להורים שלה בשתיים בלילה ואומרת, אמא אני נשואה. והמבין יבין. היא ידעה, שעם מי שהיא רוצה להתחתן ההורים שלה לא יסכימו, זה לא לפי כבודם. כל הצעה שהציעו לה, הם דחו, אז היא עשתה מעשה מעצמה. התחתנה בלי ההורים. והמקום ברוך הוא ישמור ויציל עמו ונחלתו. עכ"ל.

פניני הלכה

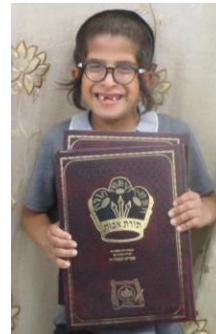
המשך מהעמוד הראשון ס"ז ע"ב. וכל שכן לפי מה שהורגלו בכמה מקומות מקהילות האשכנזים שנכנסים יחד עם החתן קהל רב, ועיין בדרישה שם. ושמענו כי כך אומרות נשים חכמות מקהילותינו כי הדבר משונה בעיניהן שנכנסים האנשים אצלן, ושמחו כששמעו שמנענו מעשות זאת, באמרן שעכשיו ניכר ומורגש כמה מכוער מה שאחרים עושים, וכמה אינו יפה שבני קהילותינו כיום נגררים אחרי מנהגי קהילות אחרות בבלי דעת. גם נודע לנו שהכלות הצנועות עצמן מתביישות מאד שכולם נכנסים ורואים אותן בשעת כיסוי פניהן. ולא עוד אלא דאנן סהדי שהליכות החתן ואנשיו לשם, גוררת בחזרתם שהכלה באה מיד למקום החופה ותצאן כל הנשים אחריה, ונגרמת או ערבוביא רבתי שכבר אי אפשר למנעה, במקום שיהא המעמד קדוש וראוי להשראת שכינה וכדלעיל סעיף כ"ז. ושוב ראיתי כי בקונטרס מילי דבי הילולא (בני ברק התשנ"ז) פרק ט"ז סעיף ב' מזהיר שבזמן הליכות החתן לכסות בהינומא, יזהר שלא להסתכל בנשים העומדות סמוך לכלה ע"כ, וד"ל.... אכן מצוי שאין הדברים מתקבלים מצד הכלות, כי כלפי מה שכתבנו לעיל ד"ה ואנחנו שהן עצמן מתביישות, שמענו אף לאידך גיסא שיש כלות המייחלות לרגע זה שהחתן בא לכסות, והוא לכבוד גדול להן, וקרובותיהן וחברותיהן מתרגשות ובוכות אז, כנראה מפני שזה מורה על התחלת הנישואין. ובאופן זה בדלית ברירה, אולי אפשר לייעד דרך פשרה שלכל הפחות כסא הכלה יהא מונח קרוב למחיצה, כדי שהחתן ומלווי לא יצטרכו להיכנס הרבה לבין הנשים, והוא הדין לאמה, ואפילו הכלה עצמה יכולה לעשות זאת. ואין משליכים עליהם מאומה, ובפרט ראוי למנוע את השלכת פיסות הנייר [כן נראה לענ"ד, לפי שהוא אינו אלא חיקוי למנהג הנצרים, כמ"ש בכתר שם טוב שצינתי לעיל הערה רכ"ה. ולא שייך בהם הטעם של זרעונים ודומיהם, שהם לסימן טוב שיפרו וירבו. וכן ראיתי כתוב על אחד מגדולי רבני ירושלים עיקו"ת בעבר מה"ר דוד בהר"ן, שהתנגד מאד למנהג זה של זריקת הניירות. מיהו מסתברא לענ"ד שאין איסור לפום דינא, מפני שלכאורה יש טעם גלוי לדבר משום שמחה ונפרט אם הוא כדי להינצל מחשש ביוזי אוכלין, וכי האיי גוונא נקוטינן כהסוברים דליכא משום חוקות הגויים, כגון שנתבאר בס"ד לעיל בחלק יורה דעה סימן קמ"ד סעיף ה'. ועיין עוד לקמן הערה רל"ז ד"ה וצריך, והערה תי"א ד"ה ולכל, ולעיל חלק אורח חיים הלכות ברכת הטוב והמיטיב סימן ל"ה סעיף י"ז לגבי מנהג הגויים להקיש כוסות יין בשתייתם. על כן כתבתי זאת רק בלשון "ראוי". ועיין עוד בקובץ מבקשי תורה תמוז התש"ס דף תנ"א, ולעיל סעיף ב' לגבי קישוט המכונות לקמן הערה תרל"ד ד"ה ונהגו]. מיהו שמעתי כי רבים מצטערם מזה, אף שהם מראים פנים שוחקות, כי ניירות אלו נתפשים בבגדיהם ובשערותיהם, ונכנסים גם לעיניהם ולאזניהם].

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

מבצע
לומדים בהתמדה,
בכית ובתלמוד
תורה
אשר מתקיים
בתקופה זו לכל
תלמידי הכיתות
זכו בהגרלה
בפרסים סט
חומשים גדולים
תורת אבות
התלמידים
המתמידים
חיים בן יעקב נ"י
כיתה א'
יקר עוז ארי נ"י
כיתה ב'
שר שלום חסיד נ"י
כיתה ו'
אשריכם תלמידי
חכמים...
עזיכם לגדולות..

הזורעים בדמעה
כרינה יקצורו..
התלמידים הנעימים
שאמרו פרשות
שלימות בע"פ, קיבלו
תעודה הצטיינות
והערכה לכל פרשה
ופרשה

יאיר טיירי נ"י
מכיתה ז' פרשה שלימה בלע"ה
ישי אגסי נ"י
מכיתה ז' ארבע פרשות בלע"ה
אביעד שר שלום מפעי נ"י
מכיתה ח' ארבע פרשות בלע"ה
יה"ר שיזכו לברך על גמרה של תורה, אכ"ר

בדרכיהם אתהלק...

יחיד למען רבים (ה"ג)

לרפואת ולזוג הגון הרה"ג
יחיאל בן יוסף גרפי בשכחע"י

מה עשה הרב? לקח שני קנים של עץ, כתב על שני פתקים קטנים אותיות מסוימות עם כוונות ידועות והניח כל פתק בראש קנה. קרא לשניים מתלמידיו, שהיו כבני אחת עשרה שנה, וצויה עליהם: "צאו לדרך המובילה לעיר מצד מזרח (משם היו הבדואים עתידים להגיע) ותקעו את הקנים בשני צדי הדרך. אל תביטו לאחורכם, כי בנפשכם הדבר". מיד פנו הנערים לדרכם ועשו כמצות רבם.

הלילה ירד על העיר רדאע. ברחובות העיר אין נפש חיה. כל התושבים היו ספונים בבתיהם, וממתינים בפחד. היה זה הלילה בו היו הבדואים עתידים לפרוע בתושבי העיר. והנה באמצע הלילה הופיעו דמויות רבות בדרך המובילה לעיר. היו אלה המוני בדואים, מזויינים בכלי נשק רבים. אך לפתע, בהיותם קרובים מאוד לחומת העיר, ירדו עליהם מן השמים פרשים לוחמים. הפרשים הפליאו את מכותיהם בבדואים, אשר נפלו חללים על ימין ועל שמאל. הנשארם שהבינו כי חייהם בסכנה, נסו לכל עבר בהשאירם אחריהם שדה קטל גדול.

למחרת בבוקר נפוצה בעיר השמועה על הנס שקרה. הכל נוכחו כי תפילת הצדיק עשתה פרי. שמחה וצהלה אחזו בתושבי העיר, אשר רבים מהם באו אל הרב, השתחוו לפניו והודו לו על כי הציל אותם. הדבר נמשך כל אותו היום, וכן בלילה וביום שלמחרת.

כשראה הרב כי המוסלמים עושים אותו עבודה זרה חס ושלום, ובגללם אין לו מנוחה לעבוד את בוראו, החליט להיפטר מן העולם. הוא ביקש מהיהודים שיכרו לו קבר, כי בעוד זמן קצר הוא נפטר מן העולם. הוא הוסיף ואמר ליהודים: "כאשר יבואו המוסלמים לשאול על, אמרו להם שאין אתם יודעים היכן אני". וכך היה, בעוד הרב עטוף בטלית יצאה נשמתו בטהרה. זכותו תעמוד לנו ולכל ישראל.

(מפי י. שער, ששמע את המעשה מפי זקן מופלא עוואן מנצור. לבניכם ספרו עמי ק"ב)

לזשיק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לזשיק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה

חכמי תימן

הרב אהרן בן משה חזן זצ"ל
נולד בעיר עדן. קיבל תורה
מאביו ומחכמי העיר.
התמנה להיות החזן של בית
הכנסת 'שמואל סלים' בעירו.
עלה לארץ בשנות החמישים
והתיישב ברמת גן.
התמנה בארץ לרב ק"ק עדן.
נפטר ערש"ק פרשת יתרו
בשנת ה'תשכ"ז.

תנצב"ה

התודה...

הברכה...

לאיש היקר במעלה, אשר טרח
רבות למען העדה, ואף בזקנותו
מרבה הוא לחזק את מסורת
אבותינו הנפלאה, להחדירה
בצאן קדושים עם ספרים
מדויקים

ה"ה יוסף קאפח יצ"ג

יה"ד שיתקיים בו עוד יעובן
בשיבה, דשנים ורעננים יהיו,
הוא וע"ב מנשים באהל תגורד'
ויראו כל צאצאיהם צדיקים
וישרים ומזי הרבים, אכ"ר

הערות, הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com